

**Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет**

**Громадське здоров'я в Україні:
проблеми та способи їх вирішення**

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
*(до 95-річного ювілею з дня заснування кафедри
громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Харківського національного медичного університету)*

24 жовтня 2018 року

Харків
2018

ФАКТОРИ РИЗИКУ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Григорів М.М., В'юн В.В., Березка М.І. ХНМУ, Харків

Найбільш важкими формами серцево-судинних захворювань є мозковий інсульт і інфаркт міокарду, від яких, за даними ВООЗ щорічно помирає більше 17,5 млн людей. В Харківській області кількість мозкових інсультів переважає інфаркти міокарду, тому вивчення різних аспектів, у т.ч. факторів ризику мозкового інсульту є важною медико-соціальною проблемою. За даними неврологічної служби України в 2015 р. уперше на мозковий інсульт захворіли 26319 мешканців, з яких 33753 особи померли (78,9 на 100 тис. населення). Соціально-громадська значущість даної проблеми полягає в тому, що 24,6 % хворих на мозковий інсульт – це люди працездатного віку.

Епідеміологічні показники інсульту змінюються як в Харківській області, так і в усьому світі. Це пов'язано з певним постарінням населення з одного боку, а з другого – певними сучасними досягненнями у лікуванні і профілактиці інсульту [1, с. 69]. Нині відомі кореговані й некореговані фактори ризику мозкових інсультів [2, с. 62–63]. Для профілактики мозкових інсультів, що сприяє поліпшенню громадського здоров'я України і всього світу, є вплив на «кореговані» фактори ризику мозкових інсультів [3, с. 1279; 4, с. 31; 5, с. 2]. До них відноситься, передусім, здоровий спосіб життя, боротьба з надлишковою вагою (особливо «абдомінальним ожирінням», коли талія у жінок > 80 см, а у чоловіків > 102 см), гіпокінезією. Також до корегованих факторів ризику інсультів відноситься правильне харчування, стеження за серцевою діяльністю та артеріальним тиском, показниками ліпідного спектру крові та системою фібринолізу. В Харківській області за останні 3 роки факторами ризику був цукровий діабет, порушення серцевого ритму на тлі миготливої аритмії, ішемічної хвороби серця, перенесеного інфаркту міокарда та ревматизму. Також вагомим фактором ризику мозкового інсульту були нічні чергування та інша робота в нічний час, довготривала робота за комп'ютером, зловживання повареною сіллю, червоним м'ясом і «швидкою їжею», обмеження в прийомі рідини. Вагомим фактором ризику цереброваскулярних захворювань в Харківському регіоні є інфекції, в т.ч. і специфічні. Особливо вагомим фактором ризику був стрес з наступними посттравматичними стресовими розладами як у мирного населення, так і у бійців АТО та переселенців в м. Харків і Харківську область із місць бойових дій.

Зрештою відзначимо, що позитивним в останні роки є зменшення тютюнопаління та поліпшення якості життя населення за рахунок засобів, що сприяють медичній освіті, створення майданчиків по безкоштовному вимірюванню артеріального тиску, розповсюдження спортивних снарядів,

рекламу про здоровий спосіб життя по радіо та телебаченню зі залученням співробітників Харківського національного медичного університету.

Перелік використаних джерел:

1. Мищенко В.Н. Распространенность сердечно-сосудистых факторов риска у лиц пожилого возраста с «немыми» инфарктами мозга. *Международный неврологический журнал*. 2015. № 5. С. 69–73.